

ΜΑΘΗΜΑ / ΤΑΞΗ :	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ / Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΘΕΡΙΝΑ
ΣΕΙΡΑ:	
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:	18/12/2011

Κείμενο

Διαμορφώθηκε στην εποχή μας μια αντι-κουλτούρα, η οποία επιφέρει μία ευρύτατη απανθρωποποίηση, ευρύτερη και βαθύτερη από εκείνη που είχε προκαλέσει ο φασισμός σε περιορισμένη σχετικά κλίμακα. Τούτο, διότι εμφανίζεται πλέον ως παγκοσμιοποιημένο φαινόμενο· ένα παγκόσμιο φαινόμενο, που εκδηλώνεται ως επίθεση κατά του πολιτισμού σε πολλά μέτωπα και πάντα με άρμα μάχης και αιχμή του δόρατος τα πλήρως ελεγχόμενα και κατευθυνόμενα Μέσα Μαζικής ενημέρωσης.

Ως πρώτο μέτωπο μπορεί αναμφισβήτητα να εντοπιστεί η έκπτωση του Λόγου και η υποβάθμιση της γλώσσας. Με την μονομερή και **καταχρηστική** χρησιμοποίηση της εικόνας ο σύγχρονος άνθρωπος χάνει όλο και περισσότερο την ικανότητα να διαλέγεται και να συνδιαλέγεται και, τελικά, να εκφράζεται και να διαλογίζεται.

Το δεύτερο μέτωπο κινείται προς την κατεύθυνση της διάρρηξης του επικοινωνιακού ιστού μεταξύ των ανθρώπων, που κοινωνικοποιούνται ως παθητικοί δέκτες «μηνυμάτων» και συνθημάτων και οδηγούνται σε αποσυλλογικοποίηση και ιδιωτικοποίηση με τη χειρότερη έννοια του όρου, όπως δηλαδή τον χρησιμοποιούσαν οι αρχαίοι Έλληνες, για τους οποίους ο ιδιώτης, ο ιδιωτέων εθεωρείτο ηλίθιος. Με τον τρόπο αυτόν παρά τη διαφημιζόμενη επέκταση της πληροφόρησης με τη βοήθεια των σύγχρονων ηλεκτρονικών μέσων, και χωρίς να λάβουμε υπόψη τη συστηματική αντιπληροφόρηση και την παραπληροφόρηση, ο σύγχρονος άνθρωπος διαμορφώνεται, έτσι ώστε να αδιαφορεί για τα γενικότερα προβλήματα στον βαθμό που δεν τον αγγίζουν άμεσα και προσωπικά και δεν θίγουν τα συμφέροντά του. Απομένει μόνο το εγωιστικό άτομο, που δεν γνωρίζει αισθήματα συμπαράστασης και αλληλεγγύης για τον συνάνθρωπο και λειτουργεί με αποκλειστικό γνώμονα την **εξυπηρέτηση** των ατομικών του συμφερόντων.

Το τρίτο μέτωπο της αντιπολιτισμικής επίθεσης έχει ως στόχο την ομοιομορφοποίηση των ανθρώπων από την άποψη των καταναλωτικών προτιμήσεων, των προτύπων επιτυχίας, του γούστου, του τρόπου ζωής και διασκέδασης με επιδίωξη όχι φυσικά την **προαγωγή** των ανθρώπινων ποιοτήτων αλλά τη μεγιστοποίηση του κέρδους. Ακριβώς γι' αυτό μόνο μειοψηφίες σήμερα αντιλαμβάνονται την ποιότητα ζωής σε σχέση με το φυσικό περιβάλλον, το οποίο κι αυτό καταστρέφεται στο όνομα της κερδοσκοπικής αντίληψης.

Το τέταρτο μέτωπο της αντιπολιτισμικής επίθεσης αναφέρεται στην περίφημη θεωρία για το τέλος των ιδεολογιών. Με βάση αυτή τη θεώρηση, η ανθρωπότητα θα **πορευτεί** στο εξής χωρίς ευρύτερη σύλληψη για το σύμπαν και την κοινωνία, χωρίς αναζήτηση για τη ζωή και την ύπαρξη, χωρίς οραματισμούς για το μέλλον, αλλά καθαρά στο πλαίσιο σκοπιμοτήτων και με χρησιμοθηρικά κριτήρια υλικής αποτελεσματικότητας. Επομένως, ολόκληρη η μέχρι τώρα διαδρομή του ανθρώπου ήταν ένα πελώριο λάθος, μια ανεδαφική φαντασίωση. Είναι όμως, προφανές ότι τα περί «τέλους των ιδεολογιών» εκφράζουν μια ιδεολογία: αυτήν της διαφύλαξης και της διατήρησης με κάθε μέσο της ισχύουσας οικονομικής και κοινωνικής κατάστασης, η οποία εξιδανικεύεται και προβάλλεται ως αμετακίνητη.

Το πέμπτο μέτωπο είναι η θεωρία περί του «τέλους της ιστορίας», συνέχεια της προηγούμενης. Σύμφωνα με αυτήν το σημερινό αδιέξοδο ανάγεται σε μόνιμη και αμετακίνητη πραγματικότητα και, ταυτόχρονα, υποκρύπτεται ως αίτημα ο άνευ όρων συμβιβασμός με τη κατάσταση αυτή. Έτσι όμως, ο άνθρωπος, ως δημιουργός της ιστορίας, **απαλείφεται**. Ταυτόχρονα, επέρχεται το τέλος του πολιτισμού αλλά και η κατάργηση της αντίληψης που θεωρούσε τον άνθρωπο μοχλό και κινητήρια δύναμη της επίγειας εξέλιξης. (Βασίλης Φίλιας, απόσπασμα από το κείμενο *Οι κοινωνικές παράμετροι της πολιτισμικής κρίσης*, Αναφορές στην κοινωνική πραγματικότητα του τέλους του 20^{ου} αιώνα, εκδ. Ι. Σιδέρης, συντομευμένο και ελαφρώς διασκευασμένο).

Παρατηρήσεις

A. Να αποδώστε περιληπτικά το περιεχόμενο του κειμένου σε 100–120 λέξεις χωρίς δικές σας σχόλια.

(μονάδες 25)

B.1. Να αναπτύξετε σε μια παράγραφο 100–120 λέξεις την άποψη: *Με την μονομερή και καταχρηστική χρησιμοποίηση της εικόνας ο σύγχρονος άνθρωπος χάνει όλο και περισσότερο την ικανότητα να διαλέγεται και να συνδιαλέγεται και, τελικά, να εκφράζεται και να διαλογίζεται* (2^η παράγραφος).

(μονάδες 12)

B.2.α. Να ανιχνεύσετε τη συνοχή μεταξύ των έξι (6) παραγράφων του κειμένου. Νομίζετε ότι ο συγγραφέας διευκολύνει τον αναγνώστη να παρακολουθήσει τη συλλογιστική του πορεία;

(μονάδες 8)

B.2.β. Να αποδώσετε πλαγιότιτλους στη δεύτερη (*Ως πρώτο μέτωπο... και να διαλογίζεται*), στην τρίτη (*Το δεύτερο μέτωπο... των ατομικών του συμφερόντων*), στην τέταρτη (*Το τρίτο μέτωπο ... κερδοσκοπικής αντίληψης*), στην πέμπτη (*Το τέταρτο μέτωπο...ως αμετακίνητη*) και στην έκτη (*Το πέμπτο μέτωπο ... της επίγειας εξέλιξης*) παράγραφο του κειμένου.

(μονάδες 5)

B.3. Να γράψετε τα συνώνυμα των λέξεων: *καταχρηστική* (2^η παράγραφος), *εξυπηρέτηση* (3^η παράγραφος), *προαγωγή* (4^η παράγραφος), *πορευτεί* (5^η παράγραφος), *απαλείφεται* (6^η παράγραφος), χωρίς να αλλάζει το νόημα του κειμένου.

(μονάδες 10)

Γ. Στο κείμενο που διαβάσατε ο συγγραφέας υποστηρίζει ότι ένα από τα μέτωπα της αντιπολιτισμικής επίθεσης στοχεύει στην ομοιομορφοποίηση των ανθρώπων από την άποψη των καταναλωτικών προτιμήσεων, του γούστου, του τρόπου ζωής και διασκέδασης. Σε κείμενο-εισήγηση που θα παρουσιάσετε στους συμμαθητές σας για τις ανάγκες του μαθήματος της νεοελληνικής γλώσσας αναφέρεστε στους παράγοντες που οδηγούν τους σύγχρονους ανθρώπους στην υιοθέτηση όμοιων τρόπων συμπεριφορών και δράσης. Επίσης, αναφέρεστε στις προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν, ώστε αυτός να κατορθώνει να διατηρεί στοιχεία της ατομικής του ταυτότητας (500–600 λέξεις).

(μονάδες 40)

